

Förenklingsförslag: Flexibel tidpunkt när ligghall krävs för får

Idag är det:

- Svårt att göra rätt
- Problem med tillämpning
- Problem med lagstiftning

Förenklingsförslaget

- Bidrar till konkurrenskraft
- Ökar investeringsviljan
- Möjliggör fler arbetstillfällen
- Ger miljönytta
- Kan effektivisera/förbättra anseendet för myndigheter

Vad är problemet?

Krav på stall eller ligghall för får gäller under den kalla årstiden när det inte sker någon betestillväxt.

Varför är det ett problem?

Anledningen till bestämmelsen är att djuren behöver lä och torra liggplatser under den kalla årstiden. När betet slutar växa behöver djuren utfodras och det finns även risk för näringsläckage och upptrampad mark om utfodringen inte utförs på ett bra sätt. Den kalla årstiden är den del av året då dygnsmedeltemperaturen under en period understiger fem plusgrader enligt många Länsstyrelser. I föreskriften definieras perioden som den tid under den kalla årstiden då betet inte växer. Många djurägare vill ha sina djur på bete så länge det finns bete att tillgå för att utnyttja dessa foderresurser. Platsen där det finns bete att tillgå varierar mellan åren beroende på vad som odlas och hur fårägaren har planerat djurens betesgång. Det är dessutom ett krav för en del av jordbrukarstöden att marken ska vara tillräckligt avbetad inför vintern. Som bestämmelsen är skriven ska djur stallas in så fort betet slutar växa under den kalla årstiden. Det är svårt att planera för att kunna ta in djuren om det blir en plötslig köldknäpp på några dagar. Det tar dessutom orimligt mycket tid att ta in djuren och påbörja stallutfodring inomhus, för att sedan släppa ut dem när betet börjat växa igen. Att sätta upp ligghallar i betesmarkerna med tanke på eventuella köldknäppar är inte ekonomiskt genomförbart.

På våren är ett tidigt betessläpp gynnsamt. Ett sent betessläpp försvårar möjligheterna att utnyttja näringen i betet på bästa sätt.

Enligt en artikel i Jordbruksaktuellt 1 mars 2019 anser Länsstyrelsen i Skåne att det är upp till varje djurägare att själv avgöra när det är ok att släppa djuren på vårbete respektive dags att stalla in. Länsstyrelsen brukar meddela när den kalla årstiden infaller men inte när den upphör eftersom det kan variera mycket inom länet. Riktlinjerna är att det ska vara minst fem plusgrader som medeltemperatur över dygnet fem dagar i rad innan djuren släpps på bete. Vid tillfälliga köldknäppar efter denna period bör det vara möjligt att låta djuren stanna kvar på betet.

Hur omfattande är problemet?

Problemet berör alla fårägare eftersom samtliga får i Sverige ska släppas på bete och köldknäppar kan uppstå både i början och slutet av betesperioden.

Vad är målet?

Får bör få gå ute dygnet runt utan tillgång till ligghall under en övergångsperiod i anslutning till betessläpp på våren eller installning när betessäsongen närmar sig sitt slut, även om betestillväxt inte sker. Nyligen klippta djur eller magra djur ska dock stallas in eller ha tillgång till ligghall. Förslaget kan ses som en "klimatanpassning" av lagstiftningen.

Med tanke på klimatförändringarna kan vi förvänta oss mer extrema vädertyper av kortvarig karaktär. Inför det scenariot är det bra att ha en likvärdig bedömning hos alla Länsstyrelser om att får tillåts vara ute under kortare perioder under den kalla årstiden även om betestillväxt inte sker. Magra djur och nyligen klippta djur bör dock stallas in.

Måluppfyllelse

Målet att få ha får på bete under en övergångsperiod i samband med installning och betessläpp under kortare köldknäppar bör inte föranleda några större kostnader för ändring av regelverket eller möjligheten att utföra tillsyn och kontroll. Riktlinjen från en del Länsstyrelser att dygnsmedeltemperaturen ska överstiga 5 grader fem dagar i rad bör användas med försiktighet.

Önskemålet är att djur ska få kunna gå kvar ute även under kortare köldknäppar så länge de har tillgång till foder och inte är magra eller nyklippta.

Regelverk

SJVFS2019:21

6§ Endast djur som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utegångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för djuren.

7§ Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Definition utegångsdjur: Djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker.

Kontaktperson

Birgit Fag, Hushållningssällskapet Jönköping.

E-post: birgit.fag@hushallningssallskapet.se

Telefon: 0708-29 05 45

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Hushållnings
sällskapet

